

Základní škola a Mateřská škola Borová Lada

Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání

„Šumavská mateřská škola“

Z obsahu :

1. Identifikační údaje.....	3
2. Obecná charakteristika školy.....	4
3. Pojetí a cíle předškolního vzdělávání	
3.1. Úkoly PV	5
3.2. Specifika předšk. vzdělávání, metody a formy práce.....	5
3.3. Cíle předškolního vzdělávání.....	6
3.3.1. Rámcové cíle.....	6
3.3.2. Klíčové kompetence.....	7
4. Vzdělávací obsah předškolního vzdělávání	8
5. Vzdělávací oblasti	20
5.1. Dítě a jeho tělo.....	20
5.2. Dítě a jeho psychika.....	21
5.3. Dítě a ten druhý	25
5.4. Dítě a společnost.....	26
5.5. Dítě a svět	28
6. Podmínky předškolního vzdělávání.....	31
6.1. Věcné podmínky.....	31
6.2. Životospráva	32
6.3. Psychosociální podmínky	33
6.4. Organizace chodu MŠ	33
6.5. Řízení mateřské školy	34
6.6. Personální a pedagogické zajištění	35
6.7. Spoluúčast rodičů	35
7. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	36
7.1. Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	36
7.2. Podmínky vzd. dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	36
8. Vzdělávání dětí nadaných	36
9. Vzdělávání dětí od dvou do tří let	37
9.1. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	37
10. Evaluační systém	38
10.1. Autoevaluace v podmínkách mateřské školy.....	38
10.2. Pravidla pro vnitřní hodnocení a evaluaci školy.....	38

1. Identifikační údaje

NÁZEV : Školní vzdělávací program pro předškolní
vzdělávání
„Šumavská mateřská škola“

ADRESA : Základní a Mateřská škola Borová Lada
Mateřská škola čp.19
384 92 Borová Lada
Tel. : 728526753
www.zs-borovalada.eu
E-mail : ms.borlada@seznam.cz
reditelka@zs-borovalada.eu

IČ : 70990182
IZO : ZŠ : 107721899
MŠ : 107534487

ZŘIZOVATEL : Obec Borová Lada
Starostka Ing.Jana Hrazánková

GARANT : Ředitelka školy Mgr.Alena Braunová

KOORDINÁTOR TVORBY ŠVP : Ivana Hušková, ved.učitelka MŠ

PLATNOST : od 9.1.2018 do 31.8.2020

PROJEDNÁNO NA PEDAGOGICKÉ RADĚ : 8.1.2018

2. Obecná charakteristika školy

Od **1.1.2003** se Mateřská škola Borová Lada stává součástí právního subjektu s názvem :

"Základní škola a Mateřská škola Borová Lada"

Zřizovatelem je Obec Borová Lada.

Budova mateřské školy stojí v samotném centru obce Borových Lad.

V ní se nachází prostory třídy MŠ a jejich příslušenství (šatny, koupelna a WC, ...), školní kuchyně, jídelna pro žáky ZŠ a školní družina. Kolem budovy se rozprostírá upravená školní zahrada, vybavená pro pohybové vyžití dětí MŠ a žáků ŠD.

Do naší mateřské školy dochází nejenom děti z Borových Lad, ale dojíždí k nám z Nových Hutí, Nového Světa, Kvildy, Michlovy Huti.

Jsme **jednotřídní mateřská škola** se smíšeným věkem dětí od 2 do zpravidla 6 let.

Porodnost – dle informací z obcí B.Lada a Kvildy se porodnost snižuje.

Dopravní obslužnost – zatím zachována, rodiče si děti vozí do B.Lad auty, ve výjimečných případech děti jezdí autobusem za doprovodu staršího sourozence (viz. písemná dohoda s rodiči).

Životní prostředí - naše škola se nachází v nádherné lokalitě šumavských hor s čistým vzduchem. Jelikož velká část obce (vč. nás) využívá k topení tepelná čerpadla, je tu relativně čistý vzduch i v zimě. Pro zvyšující se turistický ruch v zimní i letní sezóně více využíváme prostoru zahrady a jejího vybavení.

Zájem obce – již dlouhá léta obec o naše zařízení příkladně dbá. V roce 2005 proběhla v naší budově celková rekonstrukce (výměna oken, dveří, vybudování nové elektroinstalace a vodovodních rozvodů, vnitřní stavební úpravy,...)

V roce 2008 bylo obnoveno oplocení kolem celého areálu a byly pořízeny nové průlezký. V roce 2010 byla třída MŠ vybavena novým nábytkem (získali jsme grant ve výši 100.000,-Kč na modernizaci vybavení MŠ). O rok později jsme pořídili nové skříně na lůžkoviny. V létě 2012 byl opraven zahradní domeček na hračky - provedena izolace, vnitřní úpravy stěn a podlahy vč. nových dř.regálů na hračky. V roce 2015 bylo odstraněno pískoviště, jehož dřevěná konstrukce dosloužila a bylo pořízeno pískoviště nové od firmy Onyx. Pořízení malého pískoviště v přední části prostranství plánujeme na jaře roku 2016.

Kultura - s obcí spolupracujeme i v oblasti **kultury**, připravujeme veřejná vystoupení (Vánoční besídka, Den matek, Vítání občánků,...) pomáháme s přípravou oslav Dne dětí, apod. Spolupodílíme se na tvorbě časopisu „Boroviny“, pro rodiče vydáváme 4x ročně „Mateřinkový zpravodaj“ s informacemi o dění v naší mateřské škole.

3. Pojetí a cíle předškolního vzdělávání

Naše vize

- *chceme, aby děti byly u nás v mateřské škole **spokojené**, cítily se zde **bezpečně** a pobyt v MŠ byl **smysluplný**. Osobnostně orientovanou výchovou a respektováním individualit dítěte chceme přispět k jeho prospívání a osobnostnímu rozvoji. **Dítě** vnímáme jako **jedinečnou bytost** se svými možnostmi a potřebami.*

Hlavní zaměření předškolního vzdělávání v naší mateřské škole

- *Příprava na celoživotní vzdělávání
vytvořit kladný vztah k učení a vzdělávání, připravit dítě na překonávání a úspěšné zvládnání všech školních nároků a požadavků*
- *Zdravý životní styl ve zdravém životním prostředí
učit děti chápat souvislost mezi tím, že bude-li zdravé životní prostředí, budeme zdraví i my a naopak*

3.1. Úkoly předškolního vzdělávání

- doplňovat rodinnou výchovu
- obohacovat dětem denní program
- poskytovat dítěti odbornou péči
- usnadňovat dítěti jeho přípravu na další celoživotní vzdělávání
- podporovat individuální rozvojové možnosti dětí
- poskytovat dětem se speciálními vzdělávacími potřebami včasnou speciálně pedagogickou péči

3.2. Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce

- vzdělávání je vázáno k **individuálně různým potřebám** a možnostem jednotlivých dětí
- v naší mateřské škole se v jedné třídě společně vzdělávají děti ve věku od dvou do šesti let, v případě dítěte s odkladem šk.docházky do věku sedmi let
- využíváme metody **prožitkového a situačního učení** , na základě prožitku a zkušeností prostřednictvím činností, ve formách **řízeného učení** a **nezávislé dětské hry**
- činnosti **plánujeme**, ale vycházíme i ze **spontánně vzniklých situací**
- s dětmi pracujeme v **menších skupinách** či **individuálně**, ale i **společně**, vždy dle charakteru činností
- snažíme se v dětech probouzet **aktivní zájem o dané činnosti**, motivovat je a připravovat prostředí a příležitosti, které děti budou vybízet k přemýšlení, chápání a porozumění sobě i všemu kolem sebe
- vzdělávání probíhá na základě **integrovaných bloků**, které poskytují dítěti širokou škálu různých aktivit a nabízí mu hlubší prožitek

3.3. Cíle předškolního vzdělávání

- Rozvíjení schopnosti dítěte **učit se**, poznávat, přemýšlet a rozhodovat se
- Osvojení základů **hodnot** naší lidské společnosti
- Získání osobnostních **postojů**

Chceme dosáhnout toho, aby děti byly co nejvíce samostatné, sebevědomé, sebejisté s vlastní úsudkem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, tvořivě myslet a jednat. Umět se přizpůsobit, být zodpovědnými, ochotni nejen přijímat, ale také dávat, být citlivé k potřebám druhého. Vychovat děti citově bohaté se smyslem pomáhat mladším a ohroženým jedincům.

Vytvořit prostředí pohody, důvěry, přátelství a pěkných vztahů mezi dětmi, dětmi a personálem MŠ, spolupracovníky, školkou s rodinou. Získat rodiče pro společné působení na děti, umožnit jim individuálním přístupem realizovat jejich požadavky, potřeby a přání. Přistupovat k rodičům s pochopením a porozuměním.

3.3.1. Rámcové cíle

- **Rozvíjení dítěte a jeho učení a poznávání**
  - motivovat dítě k aktivnímu poznávání nového a objevování neznámého, porozumět věcem a jevům kolem sebe
  - systematicky rozvíjet u dětí kultivovanou řeč bez vulgarismů
  - rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se, umět reagovat na změny
- **Osvojení si základů hodnot, na nichž je postavena naše společnost**
  - poskytovat dětem možnost poznávat hodnotu lidského života, ctít a uznávat práva a rovnost všech lidí, umět druhému pomoci
  - vést děti k udržování místních tradic
  - naučit děti vzájemné komunikaci a spolupráci
- **Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí**
  - rozvíjet poznání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
  - vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
  - vést dítě k zájmu podílet se na společenském životě a činnostech ve škole
  - vést dítě k poznání, že může jednat svobodně, že však za to, co udělá, odpovídá

3.3.2. Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání :

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje a experimentuje
- získanou zkušenost aplikuje v praxi

- umí klást otázky a hledat na ně odpovědi, má radost z dosažených výsledků
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, dokáže vyvinout úsilí, soustředí se na činnost,
- zadanou práci dokončí, pracuje dle instrukcí a pokynů
- umí ohodnotit své pokroky a ocenit výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání :

- samostatně řeší problémy, náročnější situace s pomocí dospělého
- nevyhýbá se řešení problémů
- vymýšlí nová řešení problémů a situací, využívá dosavadních zkušeností, fantazii
- a představivost
- užívá číselných a matematických pojmů

Komunikativní kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání :

- správně vyslovuje všechny hlásky, hovoří ve větách, vede dialog
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní (analyticko-syntetické činnosti, koordinace
- oka a ruky)
- má bohatou slovní zásobu
- má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání :

- umí se samostatně rozhodnout
- je zodpovědné za své chování a jednání
- dětským způsobem projevuje citlivost, vnímá nespravedlnost, agresivitu, lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, dodržuje pravidla
- při setkání s neznámými lidmi se chová obezřetně, umí odmítnout nevhodnou komunikaci
- i situace, které mu jsou nepříjemné
- dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání :

- svoje činnosti a hry dokáže plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat své silné a slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem něj děje
- chápe, že prostředí, ve kterém žije, může svým chováním a jednáním ovlivnit
- dbá a pečuje o zdraví a bezpečnost své i druhých

Již v předškolním věku dítěte mohou být vytvářeny základy klíčových kompetencí, sice elementární, avšak důležité a významné nejen z hlediska přípravy dítěte pro započetí systematického vzdělávání, ale zároveň pro jeho další životní etapy i celoživotní

4. Vzdělávací obsah pro předškolní vzdělávání

Integrované bloky

Hlavní téma : Hrajeme si celý rok

Barevný podzim

- 1) Já a kamarádi v naší mateřské škole
- 2) Jak to bylo, pohádka?
- 3) Dary podzimu
- 4) Hop do pelíšku

Kouzelná zima

- 1) Martin na bílém koni
- 2) Čertoviny
- 3) Vánoce už jsou za dveřmi
- 4) Ledová královna

Čarovné jaro

- 1) Probud'te se, jaro je tu !
- 2) Veselé Velikonoce
- 3) Červená, stát !
- 4) Moje maminka

Báječné léto

- 1) Děti
- 2) Voda voděnka
- 3) Z pohádky do pohádky
- 4) Těšíme se do školy

Barevný podzim

1. Já a kamarádi v naší mateřské škole

Tento blok je zaměřený na adaptaci nových dětí na nové prostředí mateřské školy

Specifické cíle :

- ❖ nenásilná **adaptace dítěte** na nové prostředí naší MŠ, dokázat se odpoutat na určitou dobu od rodičů
- ❖ samostatně vyjadřovat své potřeby, umět vyslechnout kamaráda, **komunikovat** s ostatními dětmi i s učitelkami
- ❖ v řečovém projevu **nepoužívat vulgarismy**
- ❖ získat **sebedůvěru** a **důvěru** ke kamarádům, umět mladším a novým dětem **pomoci** s tím, s čím si neví rady

Hlavní činnosti :

- ❖ volné hry dle vlastního výběru / námětové, konstruktivní, dramatizující/
- ❖ seznamování s prostředím MŠ / šatna, herna, umývárna, WC, zahrada MŠ, .../
- ❖ hry na rozvoj smyslového vnímání / kontaktní, pohybové, sluchové, ... Co se ve třídě změnilo? Kdo tě volá? apod.

Očekávané výstupy :

- ❖ dítě navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno péče /paní učitelky/, dokáže se odpoutat od své rodiny
- ❖ bez zábran komunikuje s ostatními dětmi i dospělými
- ❖ nepoužívá vulgarismy
- ❖ navazuje a udržuje dětská přátelství, pomáhá novým kamarádům

2. Jak to bylo, pohádka?

V tomto bloku se zaměříme na seznámení s pohádkou „O pyšné řepě“, která je méně známá a s pohádkou „Chaloupka Roubenka“. Zařadíme nejen poslech pohádky, ale také vyprávění děje, dramatizaci, výrobu papírových loutek a kreslení.

Specifické cíle :

- ❖ rozvoj **pohybových dovedností** hrubé i jemné motoriky
- ❖ rozvoj **smyslového vnímání** – kultivace paměti, představivosti a fantazie, slovní zásoby a souvislého vyjadřování
- ❖ vytvoření **základů estetického vztahu** ke kultuře a umění

Hlavní činnosti :

- ❖ lokomoční činnosti /chůze, běh, skoky, lezení – napodobujeme zvířátka /
- ❖ poslech četby, reprodukce a dramatizace pohádek / Boudo, budko O veliké řepě

- ❖ O pyšné řepě Míček Flíček apod./
- ❖ vyrábíme papírové loutky, kulisy, kreslíme a malujeme obrázky, manipulujeme s nůžkami, barvami, štětcem, tužkou, ...
- ❖ učíme se z paměti verše, krátké texty /st.děti/

Očekávané výstupy :

- ❖ dítě zvládá základní pohybové dovednosti, orientuje se v prostoru
- ❖ dítě vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů, naučí se z paměti krátké texty, umí formulovat otázky, odpovídat, samostatně či pomocí otázek vypráví pohádku
- ❖ má vytvořen kladný vztah ke kultuře a esteticky vnímá její hodnotu

3. Dary podzimu

Hlavním cílem tohoto bloku je učit děti vše o podzimu, o změnách v přírodě, o krásách barevné přírody, budeme využívat plodů : ovoce, kaštanů, jeřabin, barevného listí (výroba housenky, podzimníčeků, papírových stromečků, ...) další téma bude také o papírových dracích – písničky, básně, drakiáda, výroba papírových dráčků s ocáskem z jeřabin apod.

Specifické cíle :

- ❖ rozvoj a užívání **všech smyslů**
- ❖ rozvoj **tvořivosti, fantazie a představivosti**
- ❖ získat **nové poznatky o přírodě** / vnímání změn v přírodě, sklizeň úrody, plody a jejich užití, využití přírodnin, .../
- ❖ umět **vnímat krásu přírody**
- ❖ umět rozlišit, co prospívá **zdraví**, co mu naopak škodí, mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví

Hlavní činnosti :

- ❖ smyslové hry / prociť. zrak, sluch, hmat, čich i chuť /
- ❖ recitace veršů a zpěv písní s podzimní tematikou /viz. zásobník veršů a písní/
- ❖ pozorování přírody při pobytu venku
- ❖ sběr a hry s přírodninami /navlékáme korále z jeřabin, z listí vyrábíme housenku, barvíme a otiskujeme listy, z vylišovaného listí vytváříme podzimníčky apod./
- ❖ pouštíme draky a dráčky

Očekávané výstupy : :

- ❖ dítě vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů
- ❖ dítě umí tvořit dle své představivosti a fantazie
- ❖ dítě má osvojeny základní poznatky o sobě, o rodině, životě a činnostech člověka, o přírodě a přírodních jevech
- ❖ dokáže vnímat krásu okolní přírody

- ❖ má povědomí o významu životního prostředí pro člověka
- ❖ uvědomuje si, co je nebezpečné, vyhýbá se nebezpečím

4. Hop do pelíšku

Protože se blíží zima, všechna zvířátka i my lidé se na ni připravujeme. Chceme, aby děti pochopily, že svět lidí a zvířat je vlastně v zásadě stejný - chystáme si obydlí (chráníme a bráníme si jej), sháníme si potravu, staráme se o mláďata apod. Budeme si vyprávět o tažných ptácích, o zvířátkách, která zde zůstávají a jakým způsobem přezimují, která zimu prospí, ... Výtvarně ztvárníme ježka v listí, ptáčky v krmítku, ...

Specifické cíle :

- ❖ zvládat základní pohybové dovednosti, orientovat se v prostoru
- ❖ rozvíjet poznatky o přírodě – učit děti chápat souvislost : bude zima = musíme se všichni zabezpečit /lidé i zvířátka/, jak a proč
- ❖ rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobovat se, spolupracovat, vnímat a přijímat hodnoty v tomto společenství uznávané

Hlavní činnosti :

- ❖ pohybové činnosti, TV chvilky – motivace zvířátka, PH „Hop do pelíšku“ (orientace v prostoru)
- ❖ ekologická hra : „Mraveniště“
- ❖ výtvarné ztvárnění představy a fantazie, užívání různých výtvarných technik
- ❖ individuální či skupinové hovory v komunitním kruhu
- ❖ prohlížení obrázkových knih a encyklopedií

Očekávané výstupy :

- ❖ dítě zvládá základní pohybové dovednosti, orientuje se v prostoru, má koordinované pohyby
- ❖ dítě má povědomí o různých výtvarných technikách, základní výtvarné techniky ovládá
- ❖ rozumí všemu, co se kolem něj děje a mění
- ❖ vyjadřuje samostatně své myšlenky, nápady, pocity
- ❖ uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Kouzelná zima

1. Martin na bílém koni

Bude-li v tomto období sníh, budeme děti seznamovat s vlastnostmi sněhu, hrát si s ním, stavět sněhové stavby a sněhuláky, experimentovat (rozpuštění v misce a pozorovat vliv tepla na sníh). Naučíme se celou řadu básniček, písniček, říkadla s pohybem se zimní tematikou.

Hlavní činnosti :

- ❖ pozorování přírody při pobytu venku, hry se sněhem a na sněhu
- ❖ pokusy se sněhem /poznáváme vliv tepla na sníh, rozpouštíme jej v misce v teple MŠ/
- ❖ rozhovory v komunitním kruhu, využití obrazového materiálu
- ❖ zdobíme si naši mateřinku výrobky se zimní tematikou – pracujeme s papírem, textilií, lepidlem, přírodninami apod.
- ❖ zpíváme písně, recitujeme říkadla o zimě /Už Martin na bílém koni, .../

2. Čertoviny

Chceme, aby se děti čertů nebály, ale že si s ním mohou užít spoustu zábavy, aby pochopily, že čerti jsou výplodem lidské fantazie. Budeme o čertech zpívat „Kolíbala bába čerta“, říkat říkadla „Hudry, hudry“ báseň „Čertík Bertík“, apod. Budeme si vyrábět čertíky z papíru, kreslit si je.

Hlavní činnosti :

- ❖ pohybové činnosti, spojujeme pohyb s hudbou, verši, zařazovat taneček ve dvojicích /Kolíbala bába čerta, Máme špičky jak šavličky, .../
- ❖ výtvarné ztvárnění představy a fantazie /pracujeme s různým výtvarným materiálem/
- ❖ procvičování techniky stříhání, práce s papírem /st.děti samostatně, ml.děti s dopomocí/
- ❖ hra na rytmické a instrumentální nástroje, zpěv za doprovodu klavíru
- ❖ „Mikulášská nadílka“ – děti překonávají strach a Mikulášovi a čertovi recitují nebo zpívají
- ❖ spolupracuje, umí naslouchat, respektuje druhé, překonává ostych při veřejném vystoupení

3. Vánoce už jsou za dveřmi

Tímto blokem chceme děti vést k dodržování tradic oslav vánočních svátků. Každý rok připravíme pro naše blízké slavnostní vystoupení (vánoční besídka) a ještě před tím uspořádáme vánoční dílnu, kde budeme zdobit naši školku,

vyrábět papírové ozdoby, péct a zdobit perníčky, strojit stromeček, vyrábět vánoční svíčky apod. A na závěr na děti budou čekat pod stromečkem dárky
- nové hračky do naší mateřinky.

Hlavní činnosti :

- připravujeme hudebně-literární pásmo na vystoupení pro veřejnost
- vyprávíme si o tradici oslav vánočních svátků, o narození Ježíška v Betlémě, o jeho významu v životě lidí
- vyrábíme dárečky pro ty, které máme rádi /pracujeme s papírem, barvami, lepidlem a nůžkami, přírodninami apod./
- zpíváme vánoční písně a koledy za doprovodu klavíru, hrajeme na rytmické nástroje, spojujeme hudbu s pohybem
- učíme se verše z paměti a recitujeme je kultivovaně
- procvičujeme jednotlivé hlásky a vedeme děti ke správné výslovnosti a užívání správně vyvozených hlásek, provádíme orofaciální cvičení

4. Ledová královna

Jednak budeme využívat sněhové nadílky (bude-li) - vyžití na sněhu, stavby, koulování, klouzání na „talířích“, prvotní seznamování s lyžováním, a jinými zimními sporty. Budeme si vyprávět a číst spoustu pohádek se zimní tematikou (Sněhurka, O dvanácti měsíčkách, Sněhová královna H.Ch.Andersena, nebo veršovaná pohádka O rukavičce). Přijmeme pozvání na účast na Školní zimní olympiádě (dle povětrnostních a sněhových podmínek).

Také je období chřipek a zimních splínů, je tedy nutné také dbát o své zdraví, využijeme program „Alenka stůně“. A pak také dbáme o svou bezpečnost – kluzké chodníky, nebezpečný pohyb po komunikaci-nesáňkovat ani jezdit na bobech, upozorňujeme děti na nebezpečí, které nám hrozí při vstupu na tenký led!!!

Hlavní činnosti :

- ❖ využíváme program „Alenka stůně“ – ochrana zdraví před chladem a mrazem, nebezpečí v zimě /uklouznutí, tenký led, .../
- ❖ poslech četby a promítání pohádek /Sněhová královna , O dvanácti měsíčkách, O Sněhurce, O rukavičce
  - reprodukuje slyšený text /st.d. samostatně, ml.pomocí otázek/
  - v komunitním kruhu diskutujeme nad vlastnostmi a jednáním některých postav
  - rozvíjíme poznatky o životě volně žijících zvířat, způsob jejich přezimování – přinášíme zvířátkům krmení do krmelce a ptáčkům do krmítka na zahradě MŠ

Čarovné jaro

1. Probud'te se, jaro je tu !

Společně se radujeme z příchodu jara (doufáme, že i k nám na Šumavu jaro dorazí včas). Učíme děti pozorovat změny v přírodě, chápat vliv tepla na sních a led, poznávat první rostlinky, zelenající se travičku, pučící stromy apod. Učíme se celou řadu písniček a básniček, ve kterých se oslavuje konec zimy a začátek jara.

Hlavní činnosti :

- ❖ společné hry a skupinové činnosti, kdy se děti spolupodílí na výsledku /cvičení s padákem, cvičení ve dvojicích, soutěživé hry v družstvech, .../
- ❖ artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry se slovy, vymýšlíme a řešíme hádanky
- ❖ experimentujeme se semínky, zkoumáme podmínky pro růst rostlin, ...
- ❖ výtvarně ztvárňujeme charakteristické znaky jara a vyjadřujeme také radost z příchodu tohoto ročního období /malujeme květiny, sluníčko, broučky, .../
- ❖ zařazujeme hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému, ochotě se rozdělit o něco, půjčit si hračku, pomoci si, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- ❖ pozorujeme krásu probouzející se přírody, radujeme se z prvních příznaků jara /zelenající se trávy, motýlků, včeliček, .../
- ❖ učíme se verše zpaměti, zpíváme písni s jarní tematikou /Každá jarní kytička, Čáry máry, Travička zelená, Na jaře, .../
- ❖ vedeme rozhovory o negativním chování některých lidí k přírodě /píseň Smet'áci,/ tyto jevy pozorujeme při pobytu venku /poházené odpadky v trávě apod./

2. Veselé Velikonoce

Neopomeneme oslavit i velikonoční svátky, vedeme děti k udržování tradic na vesnici, uspořádáme velikonoční dílnu, ozdobíme u OÚ velikonoční strom. Zasejeme osení do květináčků (pšenici), vyrobíme si papírová vejce, zajíčky, kterými si vyzdobíme prostředí naší mateřské školy.

Hlavní činnosti :

- ❖ zařazujeme taneční pohybové chvílky, pro rozvoj jemné motoriky ruky pracujeme s různým materiálem, stříháme, lepíme, kreslíme a malujeme
- ❖ recitujeme verše /velikonoční téma/, dbáme na správnou výslovnost a artikulaci, veršujeme /vymýšlíme verše/
- ❖ do činností zapojujeme všechny smysly /zrak, sluch, čich, hmat i chuť/
- ❖ připravujeme a účastníme se „velikonoční dílny“
- ❖ vyrábíme a zdobíme si naši mateřinku „velikonočně“, sejeme osení a pečujeme o něj

- ❖ dítě správně vyslovuje, správně dýchá, intonuje, vyjadřuje samostatně své myšlenky, nápady, pocity, rozumí slyšenému

3. Červená, stát !

Hlavním smyslem tohoto tématu je seznamování s pravidly silničního provozu, s bezpečným pohybem po komunikaci, jízdou na kole, ...Dále poznávat barvy a jejich odstíny, umět je pojmenovat, orientovat se v prostoru. Neméně důležitá je prevence úrazů a poskytování 1.pomoci (základy). Dalo by se říci, že obsah tohoto bloku naplňujeme po celý rok (denně při pobytu venku, ...)

Hlavní činnosti :

- ❖ navozujeme hry námětové s dopravní tematikou, stavíme silnice, hrajeme si s auty, dopravními značkami – učíme se, co znamenají
- ❖ vedeme děti k tomu, aby dodržovaly předem stanovená pravidla
- ❖ při pobytu venku pozorujeme dopravní ruch, učíme se bezpečně pohybovat na vozovce, přecházet ji, povídáme si o možných nebezpečích a jejich následcích
- ❖ využíváme program „Alenka stůně“, knihy „Kluci, pozor, červená !“ ,lepirela s dopravními prostředky, CD Zvuky apod.
- ❖ hrajeme PH s pravidly, smluvíme si signál, na který se děti učí reagovat
- ❖ zařazujeme hry na prostorovou orientaci /v MŠ i venku/, předem vymežíme prostor a stanovíme pravidla

4. Moje maminka

Naše maminky v květnu slaví svůj svátek a my pro ně připravíme hudebně literární pásmo, abychom tak vyjádřili svůj dík a lásku k nejmilovanějšímu člověku na světě, který nám dal život.Chceme,aby děti přiměřenou formou pochopily stvoření nového života. Nejen, že se děti připravují na veřejné vystoupení, vyrábíme pro maminky dárečky.

Děti se také seznamují, jak pečovat o novorozené miminko (při námětových hrách).

Hlavní činnosti :

- ❖ ind. či skupinové hovory o našich maminkách, co pro nás maminka znamená, jak jsme se narodili a jak maminky pečují o miminka, jak je hezké maminkám pomáhat, jak je pro nás důležitá celá rodina /struktura rodiny/
- ❖ hrajeme si námětové hry „Na maminky“ a „Na domácnost“
- ❖ učíme se verše, zpíváme písně o maminkách, připravujeme literárně-hudební pásmo na veřejné vystoupení ke Dni matek či Vítání občáňků
- ❖ vyrábíme z různých materiálů dárečky pro maminky a babičky k jejich svátku

Báječné léto

1. Děti

1.června slaví svůj svátek děti, připravíme pro ně oslavu – zábavné dopoledne v MŠ, budeme pomáhat při oslavě Dne dětí na hřišti (akce Obce B.Lada). Také chceme vést děti k poznání, že všechny děti světa jsou si rovny bez ohledu na to, z jakého kontinentu pochází, či jakou mají barvu kůže. Vedeme děti k tomu, aby si vzájemně neubližovaly, pomáhaly si, respektovaly se apod.

Hlavní činnosti :

- ❖ zařazujeme pohybové hry, hrajeme je pro radost a zábavu
- ❖ děti spolu vzájemně komunikují, vyřizují si vzkazy
- ❖ vedeme děti k tomu, aby si vzájemně pomáhaly, neubližovaly si, uměly se omluvit, odpustit si
- ❖ společně oslavujeme Den dětí, hrajeme si, soutěžíme, mlsáme
- ❖ rozhovory nad obrázky ze světa, povídáme si o dětech celého světa, malujeme obrázky, zpíváme píseň „Papírová čepice“ / o černouškovi/

2. Voda voděnka

Hlavním smyslem tohoto bloku je poznávat různé formy vody v přírodě, o životě ve vodě, o jedinečném významu vody pro život, o řece Vltavě, která protéká naší obcí a pramení u obce Kvildy (zvážíme možnost výletu k pramenům Vltavy ve spolupráci s IC S.Lada nebo IC Kvilda), navštívíme jezírko na „Chalupské slati“ se strážci IC S.Lada.

Hlavní činnosti :

- ❖ rozhovory nad obrázky /publ. Voda v přírodě/, experimenty s vodou, zapouštění barev do vody, malba mokrým štětcem na různé podklady, .../ pozorování při pobytu venku – voda v přírodě, počasí /déšť, bouřka, .../ prohlížení encyklopedií – vyprávíme si o moři /dle vl.zkušeností a zážitků/
  - provádíme pokusy s rostlinkami
- ❖ voda v našem okolí – řeka Vltava, rybník, líheň pstruhů ve Vltavském údolí apod.
- ❖ pečlivě si myjeme ruce /po celý rok/ před i po jídle, po použití WC, po různých výtv. či pracovních činnostech

- ❖ nácvik, zpěv a přednes písní a básní o vodě
- ❖ čteme si příběhy dětských hrdinů /s náměty o vodě/
- ❖ hrajeme si s vodou, sprchujeme se, otužujeme – dle počasí venku
- ❖ povídáme si o nebezpečích, které nám hrozí /nachlazení, utonutí, špinavá voda jako zdroj infekce a nákazy apod.

3. Z pohádky do pohádky

Už se těšíme na výlet do světa pohádek , který je dětem velmi blízký. Pohádky si čteme každý den před spaním, často si pohádky hrajeme, vyprávíme. Chceme dosáhnout toho, aby děti uměly poznat pohádku podle typických znaků, aby chápaly, že v pohádkách vítězí dobro nad zlem, učí se chápat jejich moudra a ponaučení. Opět uspořádáme „výpravu za pohádkou“

Specifické cíle :

- ❖ **chápat** prastaré **moudro v pohádkách** /dobro a láska vítězí nad zlem/
- ❖ umět pochopit, vyjádřit a popsat **vlastnosti jednotlivých pohádkových postav**
- ❖ **rozvoj slovní zásoby a souvislého vyjadřování**, umět reprodukovat část textu
- ❖ **výtvarně ztvárnit** své představy a fantazie
- ❖ **poznat a pojmenovat** dle charakteristických znaků **známé pohádky** / dle obrázku, úryvku, jména hlavních hrdinů, rekvizit, umět odhalit záměrnou chybu v názvu pohádek apod.
- ❖ **umět se při poslechu pohádek na čtený text soustředit**

Hlavní činnosti :

- ❖ poslech četby pohádek /známých a neznámých/, rozhovory, vyprávění o slyšeném textu, o ponaučeních, která z pohádek vyplývají, ověřování pomocí otázek, zda jej děti chápou
- ❖ povídáme si vlastnostech hlavních hrdinů /kladných i záporných/, o příčinách i důsledcích jejich chování, pokoušíme se o vyjádření těchto postav verbálně i neverbálně /pantomimou, pomocí hud, nástroje, pohybem, .../
- ❖ pohádky vyprávíme, promítáme, hrajeme /využíváme loutky, maňásky, čepičky pro dramaturgii, obrázky, zástupné rekvizity, .../
- ❖ malujeme obrázky pohádek, vykreslujeme omalovánky, vyrábíme loutky, rekvizity, využíváme všech dostupných materiálů a postupů, které jsou dětem schopné zvládnout
- ❖ dáváme si hádanky /slovní, obrázkové/ hrajeme hru „Popletené pohádky“ – odhalujeme chyby v názvech pohádek, hledáme kamarády k postavičkám, doplňujeme jejich jména např. Křemílek a ? Jeníček a ? Štaflík a ? apod.
- ❖ chystáme každoroční výpravu za pohádkou /Pohádkový les, Výprava po stopách ..../
- ❖ hrajeme pohybové hry /Byla jedna Růženka, Na Palečka a Obra, .../
- ❖ dle možnosti pohádky navštívíme v kulturních zařízeních, zveme je i do naší MŠ

Očekávané výstupy :

- ❖ dítě chápe životní moudro a ponaučení v pohádkách
- ❖ umí poznat a vyjádřit vlastnosti jednotlivých hrdinů /kladných i záporných/
- ❖ umí reprodukovat slyšený text, samostatně či pomocí otázek vyprávět děj
- ❖ umí výtvarně ztvárnit dané pohádkové výjevy
- ❖ umí podle charakteristických rysů a znaků poznat a pojmenovat známé pohádky
- ❖ umí se na poslech textu soustředit

4. Těšíme se do školy

Tento blok plníme v průběhu celého školního roku ve formě tzv. doplňkové činnosti pro předškoláky, výjimečně do plnění úkolů zapojujeme i děti 4 a 5leté (vždy dle charakteru činností, celkového počtu dětí a jejich zájmu) Celkově se zaměřujeme na grafomotoriku, matematické představy, hry se slovy, rozvoj logického myšlení a stimulace paměti, schopnosti záměrně se soustředit na činnost a tuto činnost s trpělivostí dokončit. Využíváme pestré škály pracovních listů, elektronických přístrojů KE-31 , tabulek Logico, pískovniček, apod.

Tento blok plníme formou doplňkové činnosti s předškolními dětmi po celý školní rok !

Specifické cíle :

- ❖ rozvoj **pohybových dovedností** v oblasti **hrubé i jemné motoriky**
- ❖ osvojení některých dovedností, které předcházejí **psaní a čtení**, provádět cvičení na **koordinaci oka a ruky**
- ❖ rozvoj, zpřesňování a kultivace **smyslového vnímání**, kultivace **paměti**, pozornosti, představivosti a fantazie
- ❖ dokázat vyvinout **volní úsilí, soustředit se**, umět **dokončit započatou činnost**
- ❖ umět **postupovat podle pokynů a instrukcí**
- ❖ chápat základní **matematické pojmy**
- ❖ rozvoj samostatnosti v **sebeobslužných dovednostech**, ochotně pomáhat druhým, mladším kamarádům

Hlavní činnosti :

- ❖ využití prvků z „Metody dobrého startu“ a poznatků ze seminářů např. „Odstraňování grafomotorických obtíží“ /procvičujeme oblast hrubé i jemné motoriky/
- ❖ uvolňujeme ramenní, loketní a zápěstní kloub, snažíme se o správné držení těla a úchop tužky při psaní
- ❖ využíváme pískovničky, ve kterých si děti zkusí psát jednoduché grafické cviky do písku dle předlohy, také celé řady pracovních listů – vykreslování, psaní graf. cviků do linek, cviky na procvičování uvolňování zápěstního kloubu a lehkého držení tužky, apod.
- ❖ procvičujeme orientaci v prostoru /vpravo, vlevo, nahoře, dole, uprostřed, .../ vizuomotoriku - cviky na koordinaci oka a ruky

- ❖ pomocí didaktických her procvičujeme základní matematické pojmy, orientaci v číselné řadě
- ❖ zařazujeme slovní hrátky se slovy – poznáváme hlásky na začátku a konci slov, analýzu a syntézu slov p-e-s , l-e-s apod.
- ❖ zařazujeme hry na procvičení sebeobslužných dovedností – látkový panák /zavazujeme a rozvazujeme, zapínáme a rozepínáme ,.../ v šatně pomáháme mladším kamarádům s oblékáním apod.
- ❖ neustále procvičujeme paměť nácvikem nových písní a básní , hrajeme hry „Co se ve třídě změnilo?“ „Kdo se nám schoval?“ ,..

Očekávané výstupy :

- ❖ dítě zvládá základní pohybové dovednosti, orientuje se v prostoru, má koordinované pohyby a umí sladit pohyb s hudbou
- ❖ ovládá koordinaci oka a ruky, správné držení tužky při psaní
- ❖ vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů, naučí se z paměti krátké texty
- ❖ záměrně se soustředí na činnost, dokončí ji
- ❖ umí postupovat podle pokynů a instrukcí
- ❖ sluchově rozlišuje hlásku na začátku a na konci slova, umí vytvořit jednoduchý rým
- ❖ umí vést rozhovor, domluví se slovy i gesty, umí formulovat otázky, odpovídat
- ❖ chápe základní číselné a matematické pojmy
- ❖ zvládá sebeobsluhu a má upevněné základní hygienické návyky, zvládá jednoduché pracovní úkony

5. Vzdělávací oblasti :

5.1. Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle :

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod)
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

Očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat sebeobsluhu, (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, běžnými pracovními pomůckami

Rizika :

- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte

5.2. Dítě a jeho psychika

5.2.1 Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Vzdělávací nabídka :

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Očekávané výstupy :

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Rizika :

- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní

5.2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle :

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Vzdělávací nabídka :

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

Očekávané výstupy :

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Rizika :

- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti

- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení

5.2.3 *Sebepojetí, city, vůle*

Dílčí vzdělávací cíle :

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka :

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)

Očekávané výstupy :

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

Rizika :

- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání

5.3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka :

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy :

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Rizika:

- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- příliš časté vystupování učitele v roli soudce
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace

5.4. Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevit
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka :

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námetové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy :

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Rizika

- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v **médiích**

5.5. Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka:

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy,
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všímát si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímát si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu)

Rizika :

- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- převaha zprostředkovaného poznávání světa

6. Podmínky předškolního vzdělávání

*Mateřská škola je zřízena jako škola s celodenním provozem
s určenou dobou pobytu
od 7,00 do 15.45 hod.*

*S účinností od 1. 1. 2017 je předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, **povinné.***

6.1. Věcné podmínky

- Okresní hygienická stanice v Prachaticích schválila naši MŠ, vzhledem k ploše i objemu vzduchu (viz. zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví), **kapacitu 30 dětí** ve třídě
- **třída** je rozdělená do dvou částí – prostor se stolečky a herna s kobercem
- jsou odděleny paravány, které dětem slouží pro námětové a dramatizující hry (obchod, tabule, divadlo)
- **stolečky a židle** odpovídají antropometrickým požadavkům ve dvou velikostech, odpovídající hygienickým a bezpečnostním požadavkům. Jsou zánovní v příjemném designu (přírodní provedení, nohy stolu jsou kovové v barvě červené, která skvěle zapadá do barevného ladění celkového vybavení třídy MŠ)
- děti mají možnost pohrát si v **kuchyňském koutku** s relaxačním váledlem, kde si hrají nejen s panenkami, ale prohlíží si zde knihy a relaxují
- dominantou herny je dřevěná **skluzavka**, která dětem poskytuje nejen dostatek pohybového vyžití, ale i útulný prostor v její spodní části pro relaxaci a navození pocitu soukromí
- třída MŠ i umývárna je vybavena novým nábytkem
- **zdravotně hygienické zařízení** (umývárny a toalety) bylo pořízeno nově při rekonstrukci v roce 2005, lůžka pro odpočinek dětí byla také zakoupena nová.
- Vše je zdravotně nezávadné, bezpečné a estetického vzhledu
- vybavení **hračkami a pomůckami** je dostatečné, jsou často obnovovány (i díky finanční podpoře sponzorů), stále sledujeme vývoj nových hraček a pomůcek.
- prostory třídy a šaten zdobíme výrobky našich dětí. Snažíme se vytvářet dětem esteticky příjemné prostředí.
- kolem budovy máme k dispozici upravenou školní zahradu pro dostatek pohybových aktivit, podařilo se nám zrekonstruovaný **domeček na hračky** a sportovní náčiní vyzdobit dětskými malbami (na této výzdobě se podílely děti MŠ a ZŠ pod vedením p.učitelky I.Huškové). V přední části mají děti možnost využívat asfaltovou cestu pro jízdu na odstrkovadlech FIRST BIKE, všude kolem je pečlivě udržovaný trávník.
- všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů
- **Záměry :** v budoucnu bychom chtěli vybavit zahradu novými herními prvky.

6.2. Životospráva

- naše MŠ má vlastní **školní kuchyni**, do ŠJ dochází i děti ZŠ (mají samostatnou jídelnu)
- **strava** : je pestrá, plnohodnotná. Po přesnídávkce mají děti možnost pochutnat si na ovoci či zelenině. Před každým jídlem dodržujeme hygienu, děti si chystají stolečky samy (prostírání, příbory ,...) Nápoj si chystá každý sám (malým dětem pomáhají starší kamarádi nebo p.učitelky)
- polévku dětem nalévá p.učitelka, mladším dětem donáší i druhý chod, starší děti si jej samostatně vyzvednou u okénka. Do jídla děti zásadně nenutíme, snažíme se je motivovat a hodně chválíme za snahu jídlo alespoň ochutnat.
- **pitný režim** : nápoje jsou připravovány v kuchyni ŠJ, dětem jsou podávány nejen při svačinách a obědě, ale v průběhu celého dne dle potřeb dětí (hl.před pobytem venku, v létě i během pobytu venku)
- *druhy nápojů* : černý nebo ovocný čaj, džus, šťávy, minerální vody
- *upůsob obsluhy* : při přesnídávkce rozdávají nápoj p.učitelky, v průběhu dne se děti obsluhují samy (barel na modrém stolečku) a aby se nestalo, že se některé děti za celé dopoledne nenapijí, před odchodem ven jdeme pít všichni společně. V letním období nosíme pití ven v nerezovém barelu, používáme jednorázové PVC kelímky (hrazeno z prostředků na provoz).
- **interval mezi jídly** : dle předepsané normy **3 hod.**
přesnídávka se podává od **8,15 – 8,30 hod.**
oběd se podává od **11,15 – 11,45 hod.**
odpolední svačina ve **14,15 – 14,30 hod.**
- **cizí strážníci** si oběd odnáší v jídlonosičích, v budově MŠ se nestravují.
- **pohybové aktivity**: při každodenním ranním cvičení, při pohybových chvilkách během řízených činností, při spontánní hře či při pobytu venku. Křivka únavnosti v režimu dne je dodržována dle potřeb dětí a charakteru činností. Nikdy nechybí pohybová hra, děti rády tancují na hudbu (máme velké množství písniček na deskách, CD či DVD) kloužou se na skluzavce, rády si staví překážkové dráhy, apod.
- **pobyt venku** : v režimu zařazen každodenně vždy v maximální délce 1,00 – 2,00 hod. vždy s přihlédnutím k povětrnostním podmínkám. Při velmi silném větru či dešti, při mrazu -10⁰ C se pobyt venku nekoná, přičemž dětem zajišťujeme náhradní pohybové vyžití v prostorách MŠ. V letním období se snažíme většinu činností přesunout ven, při tropických teplotách děti osvěžujeme vodou a kolem 10,30 – 11,00 hod. jdeme zpět do MŠ a děti např. relaxují na molitanech a čteme pohádky. V šatně si před každým pobytem venku stanovíme pravidla, cíl vycházky a úkol, který budeme plnit.
- **odpočinek, spánek** : v režimu od **12,15 do 14,15 hod.-14,30 hod.** na lehátkách nebo na relaxačním váledele. Lehátka jsou uložena v prostoru odděleném závěsem,
- denně se rozkládají a opět skládají (v náplni práce uklízečky MŠ).
- lůžkoviny a pyžama se denně provětrávají před a po spaní dětí.
- s ohledem na malé děti, které mají větší potřebu spánku, máme stanovené pravidlo takové, že ostatní děti spát nemusí, ale v tichosti odpočívají a neruší, pak mají možnost např. prohlížet knihy,skládat puzzle apod.
- v letním období čas spánku a odpočinku zkracujeme (do 13,30 - 14,00 hod.

6.3. Psychosociální podmínky

- maximálně se snažíme, aby se děti i dospělí cítili v naší mateřské škole dobře, **spokojeně a bezpečně**
- k nově přichozímu dítěti přistupujeme **citlivě** a snažíme se přizpůsobit jeho potřebám. **Adaptace** na nové prostředí probíhá postupně ve spolupráci s rodiči. Jde nám o klidné, přirozené a citlivé jednání, kdy děti nejsou neúměrně přetěžovány a stresovány.
- všechny děti jsou **rovnocenné**, zvýhodňování či naopak znevýhodňování některých dětí je v našem kolektivu nepřipustné
- v jednání s dětmi nám záleží na **vzájemné toleranci**, důvěře, ohleduplnosti a spolehlivosti.
- vyvažujeme volnost a osobní svobodu dítěte s nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád (předem dohodnutá pravidla).
- vedeme děti k tomu, aby si vzájemně pomáhaly (starší děti mladším, silnější slabším apod.)
- snažíme se navozovat příjemnou atmosféru při komunikaci mezi pedagogy a dětmi, máme vzájemně **kamarádský vztah**
- podporujeme děti **pochvalou a povzbuzením**, snažíme se vyvarovat negativním komentářům
- věnujeme se i **prevenci šikany** a jiných sociálně patologických jevů u dětí

6.4. Organizace chodu MŠ

- **denní řád** je flexibilní, reagujeme na náhodně vzniklé situace, nedržíme se striktně předem připravené činnosti, rádi vyhovíme dětem, pokud samy přijdou s nápadem, co by je bavilo apod.
- **řízené zdravotní preventivní pohybové aktivity** nikdy ve skladbě denního nchybí, je třeba však s ohledem na zvyšující se počet přítomných dětí pečlivě rozvážit, jakou formou bude cvičení probíhat (ve skupinách dívky x chlapci, nebo mladší x starší děti apod.)
- **pedagogové** se plně věnují dětem. Od září 2017 pracuje v MŠ "**chůva**" (šablony), která bude pg. pracovníkům pomáhat s péčí o 2-3leté děti
- **děti** zde nacházejí potřebné prostředí a klima, klid, bezpečí a soukromí
- **adaptační režim** je vždy individuálně přizpůsobený jednotlivým dětem
- poměr **spontánních a řízených aktivit** je vyvážený
- snažíme se dětem vytvořit **dostatek prostoru**, času a pomůcek pro **spontánní hru**, hru dokončit nebo v ní později pokračovat
- děti podněcujeme k **vlastním aktivitám a experimentování**
- respektujeme **osobní soukromí dětí**, pokud se nechtějí zapojit do společné činnosti, v žádném případě je nenutíme a umožníme jim uchýlit se do míst, kde mají klid (např. prostor pod klouzačkou či relaxační válečko v kuchyňském koutku)
- **činnosti plánujeme** s ohledem na individuální potřeby a zájmy dětí
- pro **realizaci plánovaných činností** vytváříme vhodné materiální podmínky

- (předem chystáme všechny potřebné pomůcky pro danou činnost)
- **počet přihlášených dětí** v naší jednotřídní mateřské škole se řídí zákonem č.561/2004 Sb. (školský zákon) §23 odst.3 , kdy nám zřizovatel Obec Borová Lada uděluje výjimku a umožňuje nám tak přijmout až **28 dětí** (jsme zde v okolí jediná MŠ). Vzhledem k vysokému počtu dětí v jednotřídní MŠ a smíšenému věku od dvou do šesti let, je třeba vždy pečlivě promýšlet organizaci činností tak, aby byla zajištěna především **bezpečnost dětí**, neméně důležitá odpovídající **kvalita vzdělávání** a to vše aby bylo **přínosem** pro osobní rozvoj jednotlivých dětí.

6.5. Řízení mateřské školy

- **povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků** jsou jasně vymezeny ve vnitřním řádu pro pedagogické i provozní pracovníky školy, v pracovních náplních pro jednotlivé pracovníce (vedoucí učitelku MŠ, učitelku MŠ, vedoucí ŠJ, uklízečku MŠ a kuchařku ŠJ)
- **informační systém** v MŠ *mezi pedagogy a provozními zaměstnanci* : **operativně** každý den (vždy dle potřeb a naléhavosti), organizujeme pedagogické rady v pravidelných intervalech (viz.Plán pg.rad a provozních porad)
- *Mezi MŠ a rodiči* : 4x ročně vydáváme pro rodiče „Mateřinkový zpravodaj“
- s informacemi o dění v MŠ a o plánovaných akcích v nejbližším období, 2x ročně pořádáme schůzky s rodiči, veškeré informace o dění v MŠ rodiče najdou na nástěnce v šatně a na vstupních dveřích do třídy (aktuální informace) Naše škola má zřízené i webové stránky www.zs-borovalada.eu.
- *Mezi MŠ a ZŠ* : využíváme telefonního spojení (pevná linka a mobil),elektronickou poštu, osobní kontakt dle potřeby, pg. i provozní porady
- v naší mateřské škole vládne mezi zaměstnanci **příjemná atmosféra** založená na důvěře a vzájemné toleranci, všechny pracovníce se aktivně účastní na všech akcích,které pořádáme
- ředitelka školy a vedoucí učitelka MŠ vyhodnocuje práci všech pracovníků MŠ a ŠJ
- **pedagogický sbor** pracuje jako tým, rodiče se mohou aktivně spolupodílet na akcích s naší MŠ spolupracovat
- **vedoucí učitelka MŠ** vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci se svou kolegy učitelkou MŠ. Provádí kontrolní a evaluační činnost a z jejich výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci (jak se vyvarovat případných neúspěchů,co se naopak povedlo a jak toto pozitivum využít příště apod.)
- mateřská škola spolupracuje se **zřizovatelem** i v oblasti **kultury**, připravujeme veřejná vystoupení (Vánoční besídka, Den matek, Vítání občánků, Mikulášská nadílka...) pomáháme s přípravou oslav Dne dětí, spolupodílíme se na tvorbě časopisu „Boroviny“
- jelikož jsme součástí právního subjektu společně se základní školou, **spolupráce s pedagogy ZŠ** je velmi úzká. Organizujeme společné akce (výlety, karneval, veřejná vystoupení, sportovní akce, oslavy, návštěvy dětí a učitelek v ZŠ a naopak)
- naše mateřská škola je zapojena do života v obci , není nám cizí ani **spolupráce s ostatními organizacemi** (Policie, Sbor dobrovolných hasičů, sportovci nebo

místní polesí či Informační centrum Svinná Lada - besedy, ukázky techniky a zásahu, ekologické vycházky, apod.

6.6. Personální a pedagogické zajištění

- pedagogické pracovnice mají předepsanou **odbornou kvalifikaci** (I.Hušková i P.Hovorková vystudovaly Střední pedagogickou školu v Pračaticích s úspěšně složenou maturitní zkouškou, I.Hušková v roce 1997 získala osvědčení „logopedické asistentky“ pro práci s dětmi s vadami řeči v rámci lgp.prevence)
- pg.pracovnice se překrývají v rozsahu 3 - 3,5 hod. denně
- pracujeme podle společně vytvořených **pravidel**
- pg.pracovnice naší mateřské školy se neustále **sebevzdělávají** (četba odborného časopisu „Informatorium“, sledujeme novinky a trend ve vývoji nových hraček a pomůcek, knih – spolupracujeme s vydavatelstvím „Albatros“ apod.
- ředitelka školy nás podporuje v **profesním růstu** – umožňuje nám účastnit se seminářů v rámci dalšího vzdělávání, ve šk.roce 2017/18 budou obě pg.pracovnice absolvovat seminář na téma "matematická pregramotnost" v rozsahu 16 hod. (šablony)
- **úroveň pg.pracovnic** naší mateřské školy (jejich chování, jednání a způsob práce je v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).
- **zajištění odborné péče** : v pravidelných intervalech navštěvuje naší mateřskou školu klinický logoped p.PhDr. J.Tláskalová, spolupracujeme s PPP v Pračaticích, s SPC v Českých Budějovicích, s pediatry, s lékařkou ORL,...

6.7. Spoluúčast rodičů

- mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra, vstřícnost a porozumění i **ochota spolupracovat**
- snažíme se **vyhovět individuálním požadavkům** (jsou-li splnitelné) jednotlivých rodin
- rodičům umožňujeme kdykoliv **vstoupit** do naší mateřské školy, účastnit se různých programů, mohou se spolupodílet na plánování programu naší mateřské školy
- s rodiči vedeme **individuální pohovory** o dětech, o prospívání jejich dítěte, pokrocích, či naopak o jejich slabínách, domlouváme se o společném postupu v další výchově a vzdělávání
- **ctíme a chráníme soukromí rodiny**
- **podporujeme rodinnou výchovu**, nabízíme poradenský servis

7. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

7.1. Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- V případě zařazení dětí se speciálně vzdělávacími potřebami do MŠ budou pracovníci MŠ respektovat individuální potřeby a možnosti každého dítěte. Vzdělávání individuálně integrovaného žáka se bude uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího programu, který vypracujeme před nástupem dítěte do mateřské školy. Při jeho realizaci budou vycházet z učebních dokumentů školy, závěrů speciálně pedagogického a psychologického vyšetření a doporučení odborného lékaře dítěte, současně zohlední názor i zákonného zástupce dítěte.
- IVP obsahuje údaje o skladbě druhů, stupňů podpůrných opatření, identifikační údaje dítěte, informace o úpravách obsahu vzdělávání dítěte, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod, forem vzdělávání a hodnocení dítěte, případné úpravy výstupů ve vzdělávání dítěte, údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte, je zde uvedeno jméno pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje.

7.2. Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- zajistíme pro úspěšné vzdělávání dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními podmínky (prostředí, životospráva, organizace vzdělávání, personální a pedagogické zajištění, spolupráce s rodinou).
- zohledňujeme obsah činností, metody i formy vzdělávání, realizujeme stanovená podpůrná opatření.
- spolupracujeme se zákonnými zástupci dětí, školským poradenským zařízením a dalšími odborníky

8. Vzdělávání dětí nadaných

- po vyzpozování mimořádných schopností a nadání dítěte povedeme na toto téma rozhovory s rodiči, doporučíme vyšetření dítěte odborníkem v Pedagogicko – psychologické poradně v Prachaticích
- V případě zařazení mimořádně nadaných dětí do MŠ vypracujeme individuální vzdělávací program, jeho obsah i podmínky budou přizpůsobeny mimořádným schopnostem dítěte

9. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

- pro pomoc při práci s dětmi dvouletými bude je v MŠ zřízena nová pracovní pozice "chůva" (v rámci šablon schválena na období 2017-18 finanční dotace)
- přizpůsobování režimu dne s ohledem na potřeby dětí, chůva bude napomáhat s oblékáním, hygienou, krmením, ukládáním ke spánku, ...
- budeme se snažit tyto děti postupně zapojovat do společných činností, seznamovat je s prostředím mateřské školy, se základními pravidly chování a jejich dodržování
- vytvořit pevné základy pro postupné osamostatňování dítěte v oblasti sebeobsluhy a socializace směřující k rozvoji osobnosti.

9.1 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- vytváříme podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- snažíme se vybavit dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek)
- vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí

10. Evaluační systém

10.1. Autoevaluace v podmínkách mateřské školy

	<i>Podmínky ke vzdělávání</i>	<i>Spolupráce s rodiči</i>	<i>Spolupráce s ostatními subjekty</i>	<i>Výsledky vzdělávání dětí</i>	<i>Personální oblast</i>	<i>Školní klima</i>
Cíle	Udržení a postupné zlepšování stávajících podmínek ke vzdělávání v MŠ	Spokojenost rodičů, udržení kvalitní spolupráce s rodiči	„Otevřená školka“	Dosažení co nejkvalitnějších výsledků odpovídajícím individuálním možnostem dětí	Odborně vzdělaná pedagogická osobnost	Spokojenost dětí i učitelů v MŠ
Kritéria	Dostatek finančních zdrojů, úzká spolupráce s OÚ, sponzoři, granty	Naplněnost MŠ v rámci demografie obce a ind. možností rodičů, zapojení rodičů do činnosti MŠ	Četnost a rozmanitost akcí	Individuální pokrok jednotlivých dětí	DVPP, citlivý přístup k dětem a nadšení pro práci	Spokojené dítě i pedagog, kvalita vztahů, důvěra, elán pracovat
Nástroje	Monitorování, diskuze	Pravidelné třídní schůzky, pohovory, časopis „Mateřinkový zpravodaj“	Pracovní schůzky při plánování akcí	Analýza dětských prací, výstavky výrobků a prací v šatně MŠ, veřejná vystoupení	Pozorování, rozhovor, návštěvy mezi ZŠ a MŠ, výměna zkušeností, pg.rady	Pozorování, dotazník, rozhovor
Časový harmonogram	Průběžně	Třídní schůzky 3x ročně, zápis do MŠ 1x ročně, dotazník cca 1x za 2 roky, průběžně -zapojení rodičů do akcí pořádaných MŠ	Průběžně	Průběžně	Průběžně	Průběžně

10.2. Pravidla pro vnitřní hodnocení a evaluaci školy :

a./ naplňování cílů programu

- průběžně vyhodnocujeme realizaci plnění stanovených cílů našeho programu, jejich silných a slabých stránek, případných rizik, která plnění cílů stojí v cestě

b./ vyhodnocování integrovaných bloků a podtémat

- v praxi průběžně vyhodnocujeme podtémata týdenním hodnocením s ohledem na stanovená kritéria, která vycházejí z rámcových i specifických cílů ŠVP. Pokud si zvolíme časově náročné náročnější téma, hodnotíme jej až po jeho skončení.

c./ vyhodnocování individuálního rozvoje dítěte

- individuálně sledujeme rozvoj dítěte a hodnotíme jeho pokrok. Význam evaluace o individuálním rozvoji dítěte spočívá v tom, že včas vyrovnává nedostatky či nerovnoměrnosti v úrovni vzdělávání dítěte. O každém dítěti vedeme záznamy tzv. "pozorovací schéma", doplňujeme pozorované skutečnosti a aktualizujeme je s ohledem na posun ve změnách kompetencí, které dítě dosáhlo. Tyto záznamy považujeme za důvěrné!

d./ hodnocení pedagogické práce

- pedagogická práce je hodnocena průběžně. Nové informace jsou předávány na pravidelných pedagogických radách.
Hospitační a kontrolní činnost provádí ředitelka ZŠ Mgr.A.Braunová nebo vedoucí učitelka MŠ I.Hušková.

e./ kritéria hodnocení :

1. práce s dětmi, spolupráce s rodinou
2. odborná připravenost – další vzdělávání, sledování odborného růstu pedagogů
3. práce mimo hlavní pracovní činnost – mimoškolní aktivity
4. organizace vycházek a jiných náročnějších akcí (výlety, ...)
5. dodržování psychohygienických a psychosociálních podmínek v režimu dne, respektování individualit a věkových skupin dětí